

V E R S L A G

**van de vergadering van de EUREGIO-raad
op 18 maart 2016 in Almelo**

Deelnemers: zie **presentielijst**

1. Opening en begroeting

De voorzitter van de EUREGIO, de heer Welten, opent de vergadering en heet de aanwezigen welkom. Hij stelt vast dat de uitnodiging tijdig en op correcte wijze heeft plaatsgevonden.

Mevrouw Hermans-Vloedveld, burgemeester van Almelo, verwelkomt de aanwezigen in het stadhuis van Almelo. Zij memoreert het belang van de EUREGIO voor de grensoverschrijdende arbeidsmarkt en de voorbeeldfunctie die deze historisch gezien oudste euroregio heeft.

De heer Welten stelt voor de agenda als volgt te wijzigen: agendapunt 6 wordt naar voren gehaald als agendapunt 3A, dit vanwege een aansluitende afspraak van de heer Cornelissen.

De heer Welten wijst erop dat, zoals aangekondigd, in een aangrenzende ruimte een fotograaf aanwezig is om alle gewone en buitengewone leden van de EUREGIO-Raad te portretteren voor het geplande handboek. Wie zich nog niet heeft laten fotograferen, kan dit tijdens de vergadering alsnog laten doen.

Besluit:

De leden van de EUREGIO-raad stemmen unaniem in met de agenda met één wijziging.

2. **Goedkeuring van de verslagen van de vergaderingen van de EUREGIO-Raad op:**
- **27 november 2015**
 - **08 januari 2016**

Besluit:

Goedkeuring van de verslagen.

3. **Mededelingen**

- a. *Ontwikkelingen Luchthaven Twente*

Geen vragen bij de voorgelegde schriftelijke informatie.

- b. *Hannover Messe*

Mevrouw Dr. Schwenzow deelt ter toelichting mee dat volgens de actuele stand van zaken zeven Nederlandse en twee Duitse vertegenwoordigers van gemeenten/Kreise zich hebben aangemeld en zich zullen aansluiten bij de busrit van Nederlandse en Duitse ondernemers uit Enschede en Gronau. De EUREGIO ziet ervan af zelf een bus te huren omdat de oproep onvoldoende positieve respons heeft opgeleverd.

- c. *Meldpunt "Spoedzorg zonder grenzen"*

Mevrouw Maes merkt op dat het online platform "Spoedzorg zonder grenzen", dat als onderdeel van het INTERREG-project PREpare in voorbereiding is, niet, zoals aangekondigd, in maart, maar pas in april online zal gaan. De leden van de commissie "MOZER / Maatschappelijke Ontwikkeling" zullen waarschijnlijk in de komende week een uitnodiging voor deelname aan de geplande persconferentie en podiumdiscussie bij de lancering van de website ontvangen.

- d. *Dag van de buurtaal in het EUREGIO-gebied*

Geen vragen bij de voorgelegde schriftelijke informatie.

- e. *Deelname aan de project call voor het modelinitiatief "Ruimtelijke observaties Duitsland en aangrenzende regio's"*

Mevrouw Dr. Schwenzow deelt ter toelichting mee dat de EUREGIO onlangs door het Duitse Bundesinstitut für Bau-, Stadt- und Raumforschung (BBSR) is uitgenodigd een aanvraag voor een modelproject in te dienen. Er is gezamenlijk met de andere Nederlands-Duitse euregio's een aanvraag gedaan. De grensregio's hopen dat uit het onderzoek concrete cijfers over onder meer grenspondelaars en

grondprijzen naar voren zullen komen. Zo worden de effecten van euregionale maatregelen meetbaar. Tot nu toe zijn dergelijke statistische gegevens vrijwel niet beschikbaar.

Besluit:

Kennisneming.

3A. (eerder: 6): Benoeming nieuw lid voor het Dagelijks Bestuur van de EUREGIO-

De heer Javier Cornelissen, wethouder voor wonen, werken en inkomen van de gemeente Almelo, wordt benoemd als nieuw lid van het Dagelijks Bestuur van de EUREGIO. De heer Cornelissen stelt zich voor en stelt vast dat vooral de terreinen werk en inkomen ook in een euregionale context beschouwd moeten worden.

Besluit:

Javier Cornelissen wordt door een unaniem besluit benoemd tot lid van het Dagelijks Bestuur van de EUREGIO.

Voor wat betreft de presentatie geeft mevrouw Dr. Schwenzow aan dat de raad de wens heeft uitgesproken in een vroeg stadium te worden geïnformeerd over projectideeën, zodat een open uitwisseling van inzichten kan plaatsvinden.

***Presentatie van het projectconcept “Leren zonder grenzen”
door de heer Rigo van Raai, Graafschap College Doetinchem***

De presentatie is als **bijlage** bij het verslag gevoegd.

Er zijn bij het projectconcept enkele vragen en opmerkingen.

De heer Kipp (CDU-CDA), directeur van het Berufskollegs für Technik Ahaus, roept de EUREGIO-raad op het initiatief “Leren zonder grenzen” te ondersteunen.

De heer Diersen (CDA-CDU) vraagt of in Nederland al geslaagde voorbeelden, waarop dit project zou kunnen voortbouwen, zijn aan te wijzen. Grensoverschrijdende fases in het opleidingstraject en erkenning van diploma's acht hij belangrijk.

Verder vraagt hij, met het oog op de nagestreefde duurzaamheid van het project na afloop van de projectlooptijd, of de leadpartner weet dat het Benelux-Secretariaat op dit gebied actief is. Dubbel werk dient te worden voorkomen en het project moet op efficiënte wijze worden uitgevoerd.

De heer Van Raai antwoordt dat “Leren zonder grenzen” voortbouwt op ervaringen uit het verleden. Mevrouw Dr. Schwenzow vult hierbij aan dat het EUREGIO-secretariaat structureel in contact staat met instanties als het Benelux-Secretariaat.

De heer Kok (Fractie zonder Grenzen) vraagt of er intussen al een nieuw projectconcept beschikbaar is en of dit dan al opnieuw in de commissie is besproken.

Mevrouw Dr. Schwenzow wijst erop dat de behandelingsprocedures van projecten door de EUREGIO- en door de INTERREG-organen parallel in de tijd verlopen. Het is een algemeen probleem dat projectconcepten tussentijds nog verder worden uitgewerkt en er daardoor nieuwe versies uitkomen, dat niet opgelost kan worden doordat de INTERREG-vergaderingen niet zijn afgestemd op de vergaderschema's bij de EUREGIO. Het voorstel “Leren zonder grenzen” zal met het advies van deze raadsvergadering in april aan het tweede ROV worden voorgelegd. Alleen wanneer een projectconcept zeer sterk zou veranderen en langer dan gewoonlijk bij de INTERREG-organen in behandeling zou blijven, zou het mogelijk zijn het project ook voor een tweede keer aan een commissie voor te leggen.

De heer Fred Rijkens (SPD/ PvdA) vraagt welke garanties voor de duurzaamheid van het project bestaan.

De heer Van Raai antwoordt dat in Nederland de ROC's voor de leerplanontwikkeling verantwoordelijk zijn; in Duitsland is een koppeling tot stand gebracht met het Berufsbildungsinstitut, dat daar deze bevoegdheid heeft. De betrokkenheid van deze competente partners waarborgt naar zijn mening de duurzaamheid van de resultaten.

4. a. Berichtgeving uit het Dagelijks Bestuur

De heer Welten spreekt namens het Dagelijks Bestuur en de EUREGIO-Raad zijn spijt uit over het feit dat Marieke Maes de EUREGIO zal verlaten. Marieke Maes heeft dit besluit om privéredenen genomen.

Mevrouw Maes reageert door te zeggen dat zij de samenwerking altijd als zeer plezierig heeft ervaren. Het is een prachtige taak elke dag te mogen bijdragen aan de opbouw van Europa, vooral wanneer de samenwerking met de raads- en bestuursleden zo aangenaam verloopt als het geval is geweest.

De heer Dr. Gochermann spreekt namens de CDA-CDU-fractie, en vermoedelijk ook namens de gehele EUREGIO-Raad, uit dat hij het vertrek van Marieke Maes bij de EUREGIO betreurt en dankt haar voor haar betrokken inzet.

De heer Coße spreekt namens de SPD-PvdA-fractie uit dat het hem spijt dat met mevrouw Maes een competente partner in de samenwerking de EUREGIO zal verlaten.

b. Vragen vanuit de fracties

Er worden vanuit de fracties geen vragen naar voren gebracht.

5. Berichtgeving uit de commissievergaderingen

De heer Coße deelt mee dat de commissie “MOZER / Maatschappelijke Ontwikkeling” in haar laatste vergadering het thema “buurtaal” heeft behandeld. De erkenning door de Tweede Kamer dat onderwijs in de taal van het buurland, naast het Engels, een belangrijke plaats in de leerplannen inneemt, bevestigt naar zijn mening dat het soms loont hardnekkig door te zetten.

Het belangrijke thema “vluchtelingen en integratie” dient in de komende tijd en ook op middellange termijn op de agenda van de commissie te blijven staan. Centraal daarbij dienen te staan de uitwisseling van kennis en ervaringen en het leren van het buurland. Vluchtelingenbeleid en integratie acht hij voor de komende tijd voor alle lokale en regionale politici een onderwerp van groot belang.

De heer Stam (Fractie zonder Grenzen) bericht uit de commissie “Duurzame ruimtelijke ontwikkeling” en maakt melding van een presentatie door de waterschappen Rijn en IJssel en Vechtstromen, verzorgd door de heer Stegeman. Daarnaast is een presentatie gehouden over het grensoverschrijdende dienstencentrum Gaxel. Voor alle commissies kan worden vastgesteld dat alle commissievergaderingen uitstekend worden bezocht.

De heer Dr. Gochermann bericht uit de commissie “Economie en Arbeidsmarkt” dat ook daar informatie is gegeven over Gaxel. Een ander belangrijk thema is de grensoverschrijdende arbeidsmarkt. In de commissie wordt naar zijn mening zeer constructief gewerkt.

6. Benoeming nieuw lid voor het Dagelijks Bestuur van de EUREGIO (nu agendapunt 3A)

7. Stand van zaken nieuwe rechtsvorm

De heer Dr. Gochermann vraagt namens de CDA-CDU-fractie hoe het op dit moment staat met de acceptatie door de Bezirksregierung Münster. Daarnaast uit hij namens de fractie de wens dat mevrouw Maes, indien mogelijk, als liquidator van de EUREGIO e.V. werkzaam blijft.

Mevrouw Dr. Schwenzow antwoordt dat de Bezirksregierung onlangs heeft meegedeeld dat de wijziging van de regeling waarschijnlijk op 23 maart zal worden gepubliceerd. Dat het hierbij tot een vertraging is gekomen, zou te wijten zijn aan de grote werkbelasting bij de Bezirksregierung aan het begin van het jaar. Na publicatie zullen de Duitse lidgemeenten/-Kreise worden opgeroepen in eigen kring op de publicatie te wijzen. Aan Nederlandse zijde moet nog een gemeente worden gevonden die voor publicatie zorgt, zodat de andere Nederlandse gemeenten naar deze publicatie kunnen verwijzen. Eventueel moet komende januari op dit punt nog een wijziging van de regeling plaatsvinden. Mevrouw Dr. Schwenzow doet het verzoek aan de gemeente Enschede, die in de raadsvergadering wordt vertegenwoordigd door wethouder Patrick Welman, of zij voor de publicatie zou kunnen zorgen.

Verder deelt zij mee dat de ontbinding van zowel de EUREGIO e.V. als van de Stichting EUREGIO Crossborder Consultancy in de betreffende registers is vastgelegd. Ook heeft de algemene publicatie van de ontbinding van de EUREGIO e.V. al plaatsgevonden. Vanwege het niet geheel onverwachte vertrek van mevrouw Maes hebben de beide liquidatoren het recht van alleen vertegenwoordiging gekregen. Tenzij anders wordt besloten, is het mogelijk dat mevrouw Maes in geval van nood als liquidator beschikbaar blijft.

Besluit:

Kennisneming.

8. Stand van zaken FMO – opdracht aan EUREGIO

Op een vraag van de CDA-CDU-fractie naar de stand van zaken betreffende de oprichting van een euregionale werkgroep deelt mevrouw Dr. Schwenzow mee dat het Dagelijks Bestuur enige zorg heeft of de EUREGIO met dit vraagstuk wellicht niet te veel hooi op de vork neemt. Daarom heeft het Dagelijks Bestuur het secretariaat de verplichting opgelegd dat moet worden gewacht op een officiële opdracht van de raad van toezicht van de FMO en dat over alle verdere stappen vervolgens met het Dagelijks Bestuur van de EUREGIO overleg moet worden gepleegd.

De heer Coße zou het zeer op prijs stellen wanneer de EUREGIO blijft proberen de grensoverschrijdende communicatie te modereren.

De heer Van Oostrum (Fractie zonder Grenzen) acht het nog onduidelijk welke rol de EUREGIO in dit proces speelt, welke rol de FMO hierbij voor de EUREGIO in gedachten heeft en hoe de FMO zelf over de euregionale doorontwikkeling denkt.

Mevrouw Dr. Schwenzow deelt mee dat zij over het thema FMO meerdere gesprekken met diverse betrokkenen heeft gevoerd. Uit de gespreksresultaten blijkt echter geen eenduidige ontwikkelingsrichting.

De heer Van Oostrum bevestigt deze indruk, die met zijn ervaringen overeenstemt.

De heer Coße wijst erop dat in de afgelopen jaren al meerdere keren over dit onderwerp is gesproken. Daarbij staat het algemene belang van de EUREGIO dat de verkeersverbindingen in de regio worden geoptimaliseerd centraal, het gaat niet alleen om de FMO. Op dit gebied bestaan geen snelle oplossingen, maar men dient in ieder geval, ook op lange termijn, met elkaar in gesprek te blijven.

De heer Dr. Gochermann ondersteunt deze stelling. De raad zou zich niet van het voornemen om in gesprek te blijven af moeten laten brengen. Het Dagelijks Bestuur heeft goede redenen voor zijn terughoudendheid, maar het gesprek in de regio is voor het EUREGIO-gebied uiterst belangrijk. De raad verzoekt het Dagelijks Bestuur als EUREGIO een actieve rol binnen deze thematiek te spelen.

De heer Welten vat de discussie als volgt samen. Alle fracties hebben hun mening naar voren gebracht. De EUREGIO-raad wenst dat de EUREGIO een actieve rol speelt. Tegelijkertijd is terecht de vraag opgeworpen welke rol voor de EUREGIO in het vraagstuk FMO gewenst is. In het algemeen geldt dat de EUREGIO een rol als platform voor Nederlands-Duitse afstemming speelt.

De heer Van Oostrum vraagt of een vertegenwoordiger van de FMO voor de volgende commissievergaderingen uitgenodigd zou kunnen worden.

Mevrouw Dr. Schwenzow antwoordt dat de FMO bezig is zich te herpositioneren. Daarom is het moeilijk het thema FMO op passende wijze in de commissie door een vertegenwoordiger van de FMO te laten representeren. Bovendien heeft de PR-functionaris, de heer Heinemann, al aan het einde van het afgelopen jaar een presentatie gegeven in de commissie "Duurzame ruimtelijke ontwikkeling".

Besluit:

Kennismeming. De voorzitter neemt de meningen van de fracties mee naar het Dagelijks Bestuur.

9. Stand van zaken Pact: Arbeidsmarkt over de grens!

Mevrouw Maes laat weten dat vele initiatieven zich al in de fase van concrete uitvoering bevinden.

Mevrouw Dr. Schwenzow deelt ter toelichting mee dat de EUREGIO al opdracht heeft gegeven aan een journalist om een bericht uit te brengen over de voordelen voor bedrijven van hun locatie aan de grens. Achtergrond was het verzoek van de EUREGIO-Raad van halverwege afgelopen jaar de EUREGIO als attractieve economische vestigingslocatie verder te ontwikkelen. De commissie "Economie en Arbeidsmarkt" heeft zich in haar afgelopen herfstvergadering door middel van een pre-

sentatie van de IHK al aan dit onderwerp gewijd. Echter, het thema kan nog meer grensoverschrijdend worden vormgegeven. Eind april/begin mei zal naar verwachting een persmededeling verschijnen over ondernemers die positief gebruik maken van hun grenslocatie. De EUREGIO-Raad zal de persmededeling vooraf ter kennisneming ontvangen, waarna deze enkele uren later aan de pers zal worden verzonden.

De heer Coße wijst op de tendens, die in enkele kringen bestaat, te spreken over het sluiten van de grenzen in de EU. Dit is een bedenkelijke ontwikkeling die in het ergste geval tot immense schade voor de grensoverschrijdende economie en de onderlinge betrekkingen zou leiden.

De EUREGIO-Raad onderschrijft deze stelling.

Besluit:

Kennisneming.

10. Ontwikkeling van een cultuurproject met als werktitel “Begegnung – Ontmoeting“

Mevrouw Dr. Schwenzow geeft een toelichting op het te ontwikkelen cultuurproject zoals beschreven in het vergaderstuk.

Mevrouw Riezebos (Fractie Zonder Grenzen) stelt vast dat het project uitvoerig is besproken in de commissie “MOZER / Maatschappelijke Ontwikkeling” en hoopt dat in het verdere verloop met de kritische opmerkingen vanuit de commissie rekening zal worden gehouden.

De heer Diersen vindt het belangrijk dat de EUREGIO in dit project een goede leidende rol speelt zodat van de ervaringen van de EUREGIO gebruik kan worden gemaakt.

De heer Blömker (SPD / PvdA) wijst op het in de projectschets genoemde thema voor het jaar 2019: vergrijzing van de samenleving. Dit heeft naar zijn mening een negatieve bijklank. Hij doet de oproep meer in kansen en mogelijkheden te denken en dit ook in de woordkeuze terug te laten komen. Hij stelt voor: de ouder wordende samenleving. De heer Welten vult aan dat de ontwikkeling ook als “verzilvering” kan worden aangeduid.

De EUREGIO-raad onderschrijft deze kanttekeningen.

Besluit:

Instemming met verdere voorbereiding van het project onder het leadpartnerschap van de EUREGIO.

11. INTERREG V A

- a) *Stand van zaken algemeen*
- b) *Overzicht van de vergaderdata van de gremia*
- c) *Overzicht van de aangevraagde projecten*

Besluit:

Kennisneming.

12. Standpuntbepaling INTERREG V-projecten

- a) *“EurHealth-1Health”*

Mevrouw Dr. Schwenzow geeft aan dat de EUREGIO-Raad in de vergadering op 27 november 2015 een positief besluit heeft genomen met het voorbehoud dat de andere Duits-Nederlandse euregio's zich bereid verklaren ook een bepaalde som bij te dragen. In de afgelopen week is het besluit genomen dat alle andere euregio's 1,275 miljoen € bijdragen. Daarom kan “EurHealth-1Health” van de agenda worden afgevoerd.

De heer Dr. Gochermann vraagt wat de INTERREG-Stuurgroep heeft besloten.

Mevrouw Dr. Schwenzow antwoordt dat de vergadering van de Stuurgroep niet heeft plaatsgevonden omdat deze kwestie vooraf kon worden opgelost. Dit was een gunstige ontwikkeling.

De heer Welten spreekt zijn waardering uit aan het secretariaat voor de geslaagde bemiddeling in deze kwestie.

- b) *“Spreek je buurstaal”*

Besluit:

Aanbeveling met inachtneming van de opmerkingen van de betreffende EUREGIO-commissie en het Dagelijks Bestuur.

- c) *“Vitale jeugd – grensoverschrijdend actief”*

Besluit:

Aanbeveling met inachtneming van de opmerkingen van de betreffende EUREGIO-commissie en het Dagelijks Bestuur.

d) *“Leren zonder grenzen“*

De heer Kok stelt vast dat in de commissie “Economie en Arbeidsmarkt” een nieuwe versie is aangekondigd, maar dat in de vergaderstukken de oude versie van 11 januari 2016 is opgenomen.

Mevrouw Dr. Schwenzow wijst erop dat de nieuwe versie, die pas deze week bij de EUREGIO is ingediend, niet meer met de stukken voor de EUREGIO-raad meegestuurd kon worden. Die actuele versie zal bij het verslag worden gevoegd (zie bijlage).

Besluit:

Aanbeveling met inachtneming van de opmerkingen van de betreffende EUREGIO-commissie en het Dagelijks Bestuur.

e) *“Energie neutrale verwijdering van microverontreinigingen uit afvalwater”*

De heer Van Oostrum deelt namens de Fractie zonder Grenzen mee met dit initiatief in te stemmen, maar koppelt daaraan de vraag wat het belang van dergelijke projecten voor de EUREGIO is. Er is geen twijfel dat het lidmaatschap van de waterschappen van de EUREGIO positief gezien moet worden, maar de grensoverschrijdende euregionale meerwaarde dient in voorgelegde projectconcept duidelijker te worden onderbouwd. Afgezien van deze kanttekening wenst de fractie het project veel succes.

Besluit:

Aanbeveling met inachtneming van de opmerkingen van de betreffende EUREGIO-commissie en het Dagelijks Bestuur.

13. Kaderproject Prioriteit II INTERREG V

- a) *Stand van zaken*
- b) *Goedkeuring intensieve samenwerkingsprojecten*

Besluit:

Goedkeuring van de voorgelegde intensieve samenwerkingsprojecten:

- project “Grenzeloos straffen”,
- project “Wereldtheater – wat jullie willen”,
- project “Borne Sport Rheine”,
- project “Euregio Careers”,
- project “Beursallianties grenzeloze toeleveranciercompetentie”,
- project “Economische samenwerking tussen de stad Ochtrup en de gemeente Hof van Twente”
- project “Variantenstudie fietssnelweg Enschede-Gronau”

Over het project “Fietssnelweg” vult mevrouw Maes aan dat de commissie “Duurzame ruimtelijke ontwikkeling” heeft opgemerkt dat de aansluiting van Ochtrup in het project meegenomen dient te worden. Deze aanbeveling is ook al gevolgd. Ochtrup is nu ook projectpartner. Het aangepaste projectconcept is nu beschikbaar.

Besluit:

Positief advies met de kanttekening dat het zinvol is in het onderzoek verlenging van de beoogde fietssnelweg (Enschede-Gronau) tot aan Ochtrup mee te nemen. Het belang voor de grensoverschrijdende arbeidsmarkt wordt onderstreept.

14. Rondvraag

De heer Kok deelt mee dat hij kort geleden een van de voorstellingen van de Nederlands-Duitse “Hoghschoolmusical”, die scholieren met ondersteuning van de EUREGIO hebben geschreven, heeft bijgewoond. Hij beschouwt dergelijke initiatieven en de steunverlening door de EUREGIO, ook al gaat het om betrekkelijk geringe bedragen, als een zeer goede zaak.

De heer Welman vraagt of het mogelijk is dat de EUREGIO-Raad in de volgende vergadering in het kader van de mededelingen een overzicht kan ontvangen van de initiatieven die er al geweest zijn om door de grens veroorzaakte hindernissen weg te nemen. Hij noemt daarbij als voorbeeld het Actieteam in Nederland.

Mevrouw Dr. Schwenzow zegt toe dat het mogelijk zal zijn het Actieteam in de EUREGIO-Raad te presenteren.

Zij merkt verder op dat in de raad het verzoek is gedaan om een handboek over belastingkwesties aan de ontwikkelingsmaatschappijen in het EUREGIO-gebied te sturen. Zij heeft het boek ingezien. Het bevat vakinhoudelijk zeer gedetailleerde informatie en is vooral wetenschappelijk van aard. Men zou de ontwikkelingsmaatschappijen het voorstel kunnen doen het handboek in het EUREGIO-kantoor in te zien. Toezending lijkt niet zo zinvol.

Verder wijst mevrouw Dr. Schwenzow op een voor de korte termijn gepland initiatief waarbij het erom gaat de behoefte aan grensoverschrijdende uitwisseling van kennis en ervaringen tussen de Jugendämter en Jeugdzorg betreffende kinderen van grenspendelaars te analyseren. Thema's daarbij kunnen verzuim, leerplicht en uitdagingen op het gebied van leerlingenvervoer zijn. Alle grensgemeenten aan Nederlandse zijde en de aan de grens gelegen Kreise en grensgemeenten met een eigen Jugendamt aan Duitse zijde zullen hiervoor een uitnodiging ontvangen. Zij verzoekt de raadsleden eventuele signalen dat aan behoeften op dit gebied in hun gemeenten niet wordt voldaan, aan het secretariaat door te geven.

De heer Welten sluit de vergadering en dankt de leden van de EUREGIO-Raad.

Gronau/Enschede, 23-03-2016

get. Dr. Elisabeth Schwenzow
Directeur-bestuurder